

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei.

Poaze bisericicească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Legea fatală

(ar.) Proiectul pentru noul regim al cultelor continuă a fi una dintre cele mai grele pietre de încercare a guvernului. Nici până azi. Vineri, când scriem aceste șire, el n'a fost depus pe biroul parlamentului și Senatul — unde va începe a fi discutat —, neavând, se vede, nici un proiect mai de seamă la ordinea zilei, a luat chiar o vacanță de câteva zile.

Problemă, evident, nu este ușoară, și dacă ani de zile, de când a început să se pună chestiunea averilor bisericicești, n'au fost în stare să găsească o soluție transactională, care să ne mulțumească deopotrivă și pe noi și pe I. Preasfințitul Sibiului — care reprezintă, o știe oricine, partea adversă —, nu ne facem nici o iluzie, că săptămâna din urmă ar fi putut aduce o lumină salvatoare în cauză. Ținem să înregistrăm totuși, ca ea se caută cu înfrigurare.

Pe noi nu ne mai întreabă nime, fiindcă guvernul știe prea bine, și o știe chiar dela Roma, că punctul de vedere al bisericii noastre nu admite transacții. Iar dacă concordatul este semnat — cum începe s'o spună mai nou și organul oficial al mitropolitului dela Sibiu —, și dacă în acest concordat e reglementată, cum nici nu se poate altfel, și chestia averilor bisericicești, ar fi și inutil să se mai piardă o singură clipă cu încercări menite a schimba atitudinea Blajului. Totul se reduce la capacitatea reprezentanților ortodoxiei ardeleni, cari ar trebui să înțeleagă în cele din urmă, că statul român nu se poate face, prin chiar dispozițiile categorice ale legilor sale, o unealtă a tendințelor păcătoase de tulburare a păcii confesionale, preconizate de ani de zile din partea celor ce reprezintă ortodoxia ardelenă.

Că acest punct de vedere acopere realitatea apare și din un ultim comunicat al gazetelor, că pe la mijlocul săptămânii trecute „a avut loc, la prezidenția Consiliului, o nouă examinare a situației, cu care prilej dd. V. Brătianu și Al. Lapedatu au edutat să găsească — ascultând și punctul de vedere al ortodoxiei ardeleni, înfățișată de mitropolitul N. Bălan dela Sibiu — soluția cea mai potrivită pentru a înlătura primejdia unor repercusiuni dăunătoare.”

Nu știm la ce rezultate va fi ajuns această consfătuire, dar judecând după atitudinea belicoasă, pe care o are în numărul dela 2 Februarie un editorial — evident inspirat — al „Telegrafului Român” din Sibiu, nu ne vine să credem, că I. Preasfințitul Nicolae ar fi renunțat, de dragul nu știu cărei recompense de altă natură, la chimeră desființării bisericii unite, pentru care stilizarea inițială a proiectului dlui ministru Lapedatu îi imbia un teren atât de prielnic.

Iar dacă ortodoxia n'a cedat și dacă biserica noastră nu poate să cedeze, e numai firesc, că această lege are să fie pentru guvern o lege fatală.

Văduvele și orfanii

Mizeria lor și pastorația — Câteva cifre grăitoare — Trebuie să se găsească o soluție

de A. C. ALBINUS

Când am citit înainte de sărbători, că unul din episcopii noștri a dăruit una sută mii Lei, pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor de preoți din eparhia sa, ne-am înduioșat. „Biete văduve, bieți orfani — ne-am zis — veți avea și voi o mângâiere de sărbătorii!” De câteori citim câte un necrolog care anunță o nouă văduvire și atâți noi orfani, ni-se strânge inima. „Trebuie să facem ceva — zicem cu ocazii de acestea. — E vorba, doar, de văduvele și orfanii noștri”. Acum de curând se povestea de o biată orfană de preot, fără mamă, fără rude, oarbă, care trăiește din mila oamenilor. Ei, și ce facem? Ne înduioșăm, ni-se strânge inima... și atâta tot!

Înainte de aceasta cu vre-o doi ani, se părea că se va face ceva pozitiv pentru rezolvirea acestei chestiuni. S'a scris, s'au propus soluții. Ici-colo, s'au făcut și ceva încercări, ba cu o instituție bancară cu caracter, mult puțin, provincial, ba cu asigurarea preoților, într'altă eparhie.

Nu s'a ajuns, însă, la o rezolvire generală a chestiunii. Și, chiar îmbunătățirile ce s'au făcut până acum în unele eparhii, sunt departe de a da o soluție mulțumitoare și de a putea să pună la adăpost pe acești nenorociți ai sorții.

Nu este tagmă de funcționari în țară, care să arate o atât de mare nepăsare față de interesele proprii, ca și preoțimea noastră. Un adevărat tembelsm oriental! Preoții celibatari nu se interesează, pentru că au convingerea, greșită, că această chestiune nu-i privește. Iar preoților familiști, grevați de grija pastorației și de grija cea mare a existenței, nu le încap vremea să se ocupe de rezolvirea chestiunii, care îi privește atât de aproape.

S'a scăpat din vedere că această chestiune are și o latură care atinge, foarte de aproape, pastorația. Și, iată, cum! În marea lor majoritate, clericii noștri ies din seminarii, cum e și firesc, cu o bună doză de idealism și cu propuneri frumoase de a lucra pentru binele obștesc. Dar, cu cât trece vremea și se înmulțesc necazurile și greutatele familiare, în aceeași măsură se tocește idealismul. Se prezintă, apoi, simptome de boală: ici un junghiu, dincolo o durere, toate prevestitoare ale sfârșitului mai apropiat sau mai îndepărtat. Moare un coleg de școală, ori un preot cu care te-ai hirotonit deodată. Atunci privirea îți rătăcește la soție și la copii. Gânduri turburătoare îți trec prin minte. Îți vezi soția, văduvă și copiii,

orfani, lipsiți de sprijin. Îți îndoești munca, lucrezi cu zor. Dar acum, nu în viaa Domnului, ci pentru a agonisi ceva pentru a trăi. Devii arțăgos, te cerți cu enoriașii, cu slugitorii bisericii, de multeori pentru o prescură... A secat izvorul idealismului, și propunerile frumoase s'au irosit.

Aceste greutăți de neînving, împreunate cu viața familiară, au fost motivul pentru care, începând cu apostolul neamurilor, toți bărbații mari ai bisericii primitive au militat pentru celibatul preoțesc. Căci „cel neînsurat grijește de ale Domnului, cum va plăcea Domnului, iar cel ce s'a însurat, grijește de ale lumii, cum va plăcea femeii” (I Cor. 7, 32 urm.).

Biserica română unită, însă, a păstrat în privința aceasta, o disciplină mai blândă. Covârșitoarea majoritate a preoților noștri sunt căsătoriți. Abia avem câțiva preoți celibatari, cari stau în centrele eparhiilor, împărțind cu episcopii grija și conducerea bisericii.

Datoria acestor dignitari bisericicești ar fi, să ia sub aripele lor ocrotitoare pe aceste ființe nenorocite: văduvele și orfanii de preoți. Dela felul cum vor deslega această chestiune și cum vor asigura existența acestor oropsiți ai sorții, atârnă în bună parte puterea de muncă și râvna preoților din pastorație. Asigurând viitorul văduvelor și orfanilor, ai înzecit puterea de muncă a preoților familiști. Și, în chipul acesta, s'a ușurat sarcina conducerii care e datoria tocmai a preoților celibatari. Aceștia, așadar, să nu se eschiveze dela obligația generală de a da ceva dajdie pentru fondul văduvelor și orfanilor, ci, dimpotrivă, să facă mai mult. Și aceasta, în spiritul dreptului canonic care, pentru preoții celibatari de rit grecesc, prevede îndatorirea să testeze ceva pentru fondul viduo-orfanal; iar pentru cazul că ar muri fără să lase testament, același drept dispune ca a treia parte din masa de moștenire să treacă la fondul menționat (Tauber, Manuale iuris canonici, Sabariae, 1912, p. 595).

E cert, că e nevoie de alte mijloace, decât cele utilizate în trecut, pentru a rezolvi chestiunea aceasta atât de însemnată și atât de dificilă. Am înaintea mea datele dintr'o singură dieceză. Poate, în alte dieceze să fie cu ceva mai bine. În dieceza, ale cărei date le cunosc, s'a dat în 1927 văduvelor o pensiuie anuală de 100, respectiv 75 Lei, iar orfanilor Lei 20. Li s'au mai dat, apoi, ajutoare extraordinare de Lei 400, 800 și 1200, din ajutorul

dat, spre acest scop, de Stat (Lei 237,200) și din cotele de pensii a preoților (Lei 322,000). E adevărat, că numărul văduvelor și orfanilor din eparhie e mare. Pe lângă 5 preoți deficienți, sunt 147 văduve, 136 orfani de tată și mamă. — Conform celor mai umane legi de pensii, văduva primește jumătate din pensia ce s'ar cuveni bărbatului, iar orfanul a cincia parte din pensia mamei. În urmărire, în ceea ce urmează, reducând celelalte categorii la categoria văduvelor, vom socoti 200 (exact 197) drept numărul, cu care să se împartă sumele destinate pentru ajutorarea preoților infirmi, a văduvelor și orfanilor de preoți.

Deci, înlăturând discuțiile interminabile și privind chestiunea în față, va trebui să recunoaștem, că nu sunt, pentru rezolvirea ei norocoasă, mai mult decât aceste două căi:

1. Legea regnicolară spune limpede, că fondului regnicolar de pensii aparțin și eclesiasticii. Deci se va cere respectarea legii. Cotizațiile de 10%, cari până aci s'au reținut la administrațiile capitulare, se vor vărsa la administrațiile financiare, iar statul va fi îndatorat să dea pensii preoților, respectiv văduvelor și orfanilor de preoți.

Dacă însă, din motive pe care noi nu le cunoaștem, rezolvirea aceasta ar fi imposibilă, atunci neapărat și imediat

2. Preoțimea trebuie să ia hotărârea eroică de a rezolvi chestiunea cu puterile proprii: să dea 10% după lefa întreagă, cu menirea ca jumătate din sumele vărsate să se adauge, an de an, la fondul de pensii, iar cealaltă jumătate să se distribuie ca pensii celor vizați. În eparhia de care mă ocup, toate fondurile de pensii și viduo-orfanale, împreună cu sumele rezultate din casa de pensii de 10%, fac Lei 5 milioane și jumătate. Deci, îndatăce s'ar aduce hotărârea de care am pomenit, văduvele și orfanii ar putea să se bucure de următoarele ajutoare: a) Lei 1,600.000, jumătate din nouile cotizații și b) dobânda după Lei 5,500.000; va să zică 1,600.000 + 550.000 = Lei 2,150.000. Așadar, în primul an o cotă-parte ar fi la an aproape 12 mii Lei. Și, în vremece, an de an, s'ar ridica suma

acestor fonduri, tot așa s'ar mări și ajutoarele, de care s'ar împărtași văduvele și orfanii.

Apoi, și altceva. Dacă biserica noastră unită ar putea să ajungă la convingerea, că o acțiune de felul acesta ar avea mai mulți sorți de reușită, dacă se vor uni toate forțele intelectuale și materiale din dieceze, atunci acțiunea mare de ajutoare ar începe, cred, cu aproape Lei 20 milioane și în 10 ani s'ar putea spori cu alte 50 milioane. Acest capital, plasat nu în bănci dubioase, ci chivernisit de o mare instituție financiară interdiecezană, cu sucursale în toate centrele eparhiilor noastre, ar putea să fie sprijinul puternic al văduvelor și orfanilor noștri și un stâlp al bisericii în năzuințele ei sfinte.

*

Chestiunea văduvelor și orfanilor e o rană dureroasă a bisericii noastre. Și între atâți bărbați eminenti, să nu aflăm omul care să pună degetul pe rană? Rana nu e de moarte. Ca să se tămăduască, e nevoie de îngrijire și de multă-multă dragoste.

Impăcarea Cehoslovaciei cu Vaticanul.

Odată cu moartea episcopului „Farsky“, întemeietorul bisericii naționale cehoslovace — care cu toată sollicitudinea guvernului pentru ea, n'a putut recruta decât foarte puțini credincioși —, s'a renunțat, se pare, definitiv la ideea nenorocită de-a alimenta o mișcare religioasă lipsită de orice îndreptățire. Încă de mult se vorbea de o reluare a raporturilor normale dintre Cehoslovacia și Vatican — răcite binișor pe urma incidentului din jurul festivalului Huss de acum doi ani —, și iată că acum se anunță o împăcare, ce poate egala un concordat în toată puterea cuvântului.

Ziarele publică anume o scrisoare a dlui Beneš, ministrul de externe cehoslovac, adresată cardinalului Gasparri, prin care-i confirmă acordul cu Vaticanul, relativ la chestiunile politice religioase din Cehoslovacia cari au fost trecute în protocolul, semnat la Roma în 17 Decembrie 1927. În special, d. Beneš comunică cardinalului Gasparri, că guvernul cehoslovac și-a dat agreementul său înțelegerii făcute, prin care se stabilesc în rezumat următoarele che-

stiuni: Noua delimitare și dotare a dieceselor în conformitate cu frontierele țării; executarea va fi pregătită de 2 comisuni, din care una va fi numită de Sfântul Scaun, iar cealaltă de guvernul cehoslovac. Congregațiile stabilite în Cehoslovacia vor avea sau preoții lor proprii din provinciile respective, sau vor fi subordonate direct propriului lor general. Înainte de a face numirea demnitarilor eclesiastici, Sfântul Scaun se va asigura că guvernul cehoslovac nu are de făcut nici o obiecție de natură politică; demnitarii astfel numiți, înainte de a intra în funcțiune, vor trebui să presteze jurământul de credință statului cehoslovac. Guvernul va face în curând convenitele modificări, potrivit acestui „modus vivendi“ stabilit, la dispozițiile legale actuale.

Această înțelegere va intra în vigoare imediat după schimbul reciproc al scrisorilor de confirmare dintre secretarul de stat al Sfântului Scaun și ministrul de externe cehoslovac.

Iată deci, că după supărări de doi ani și mai bine, interesele mai înalte ale statului cehoslovac au deschis ochii celor ce-i îndrumă destinele, pentru a vedea, că de pe urma unor legături normale cu șeful spiritual a celor peste 300 milioane catolici, nu pot decât să câștige.

Pentru o mai bună pastorație. În legătură cu hotărârile sinodului arhidiecezan ținut în primăvara trecută, ultimul „cercular“, primul din acest an, al arhidiecezei noastre de Alba-Iulia și Făgăraș ia o serie de măsuri din cele mai importante pentru intensificarea activității pastorale a preoților săi.

Între acestea amintim la locul întâi reglementarea programului sinoadelor protopopești și fixarea temelor cari trebuie să preocupe, în sinoadele de primăvară, pe toți preoții arhidiecezani. Pentru acest an s'au fixat următoarele două teme: 1. Greutățile din pastorație de după războiu și căile pe cari ele pot fi învinse. 2. Invățătura bisericii despre căsătoriile mestecate și mijloacele practice pentru asigurarea drepturilor cari compet bisericii. „Aceste teme — spune sinodul — vor

Foiața „Unirii“

Subt ochii femeii

Coco et Compania

Câteva însemnări pe marginea chestiunii actuale a stupefiantelor *)

Drama — tot odată spăimântătoare și abjectă — care s'a sfârșit cu viziunea lamentabilă a unui tinere și frumoase femei, pe masa anonimă, în cearșaful pătat al morgei, a sfâșiat un văl mincinos, îndărătul căruia se pavana indiferența bine crescută și mondena orbire a a bunei societăți.

Acest trup liliac și pur, pe această masă a rușinei, a fost obolul plătit de fatalitate, sacrificiul necesar deschiderii ochilor societății.

Intocmai ca Iphigenia sacrificată pentru victoria armatelor lui Agamemnon, femeia tragediei stupefiantelor, a plătit cu viața ei, răscumpărarea a o mie de alte vieți.

*) Agitația ce s'a pornit în lumea bucureșteană pe chestia diferitelor stupefiant (morfina, cocaina ș. a.) în legătură cu sinuciderea tinerei doamne Mogălea, soție de fost deputat, care a căzut jertfă acestui vițiu, ajuns la modă în lumea bună și afirmative până în cercuri foarte înalte din București, ne îndeamnă să dăm și noi — după un număr recent al ziarului „Dimineața“ — aceste însemnări, scrise cu multă durere pentru nebulia, contra căreia se pregătesc acum măsuri, dela cari se așteaptă o remediere a răului. N. R.

Căci — pentru Dumnezeu! — sper, că sângele înfierbântat de patimi și biciuit de droguri, — n'a curs în zadar! Sper, că horcăitul unei agonii lungi și oribile, a răsunat ca un apel spre trezire, spre desmeticire...

Mamă culpabilă prin stăbiciune, ce nu știi să rezisti imboldului imperios al desfrâului, în sufletul copilei tale ai auzit horcăitul tragic de pe patul spitalului?

Mamă vinovată din sonbism, ce ești încântată că fiica ta e la modă, că dansează svârco-lindu-și trupul nevinovat în brațele vinovate ale bărbaților, mamă ce nu-ți dai seama că ritmurile ciudate ale dansurilor moderne, mișcările lor excitante, sunt toate un apel spre voluptate, ai auzit suspinele de agonie ale nenorocitei victime?

Părinte indiferent, ce stai în fața prefacerilor moderne ca vițelul în fața misterioasei porți, și care crezi că sufletul uman s'a schimbat, că omenirea a apucat o nouă cale, că nu știi ce ocultă și prestigioasă forță a transformat generația cea nouă, într'o podoabă de voință și inteligență, în fața căreia trebuie să te pleci, nu vezi că odrasla ta e seacă la suflet, meschină la creier, că instinctele lăsate în voie apucă pe drumuri rătăcite și că e nevoie să opui toată voința și autoritatea de care ești capabil, pentru a o salva?

Care nebun — într'o noapte de orgie a rupt digurile pudoarei, cinstei și măsurii și a strigat tineretului avid de viață:

— Nu mai e feciorie! Nu mai e cinste
Nu mai e măsură! Petreceți!

Și svonul criminal s'a răspândit cu iuteala glontelui și o bacanală imensă s'a încins, un nesfârșit sacrificiu de feciorii pierdute pe paturi îndoelnice de hotel, în folosul unor abjecți și cinici profitori!...

Din casele închise, au răsărit cortegii de fecioare cu obraji fragezi și gori rumene, care s'au svârlit Molochului prostituției și al plăcerii facile.

Și pentru că plăcerea — atunci când nu e însoțită de măsură, de afecțiune și imbold sufletec — lasă în suflet un gust oribil de cenușă, o scâmbă omoritoare, un regret sfâșietor, modernele preotese ale unei religii smintite, au alergat — întocmai după cum fahirii mestecă, în gură frunze de plante ațătătoare — la biciuirea asușită, la uitarea factice a drogurilor

Acest praf mă face să uit, să mă cred mare și fericită, să suport cu ușurință obligațiile murdare ale necesității?

— Fie. Să vie priza salvatoare de remușcări și desgust.

Această seringă mă poate transporta departe de tristețea oboselii sufletești, de scârba stoarcerii fizice? Să vină seringă dătătoare de extaz.

O priza? O injeecție? Doriți Coco? Doriți morfina? Sau mai simplu scânteerea rece a eterului, cu parfum de clinică și beții subtile? Rezultatele apelului lansat de un nebun

fi studiate de fiecare preot din via Domnului, iar doi preoți, aleși de sinodul precedent, vor citi lucrările scrise în sinod, urmând apoi discuția. Iar „circularul“ adaugă: „Concluziile discuției vor fi cuprinse în procesul verbal al sinodului.

O altă dispoziție salutară este *introducerea condiceii funcțiunilor sacre*, pentru care se fixează acum formularul. În aceasta va trebui să însemne fiecare preot numărul deosebitelor funcțiuni (liturghie, mărturisiri, cuminecări, masluri ș. a.) pe cari le-a săvârșit, va avea să noteze subiectul predicii pe care a ținut-o și să înscrie cu numele pe bolnavii pe cari i-a grijit. În sfârșit la o rubrică specială a observărilor va înregistra alte momente însemnate din viața parohiei, ca prima cuminecare a elevilor de școală, binecuvântarea bisericii, clopotelor, crucilor de hotar și altele de acest fel.

În legătură cu aceste și alte dispoziții ale ultimului sinod, „circularul“ amintit introduce și *un nou formular pentru vizitațiile canonice*, de pe urma căruia Ordinariatul va fi mai în măsură decât până acum să aibă o icoană completă asupra vieții și activității preotului, asupra situației morale a credincioșilor, precum și asupra situației materiale a bisericii și a slujitorilor ei.

Iată mijloace, cari întrebuințate conștient și cuminte pot să ducă la o adevărată regenerare a vieții noastre bisericesti!

A murit Blasco Ibanez, marele romanier spaniol, care, nemulțumit cu actualul regim dictatorial al lui Primo de Rivera, se exilase în Franța, dispunând prin testament că, atâta timp cât va dăinui acest regim, osemintele sa nu i-se repatrieze. Romanele lui principale: Grădina de portocali, Horda, Cei patru cavaleri ai Apocalipsului, Mare nostrum ș. a. au fost traduse în principalele limbi literare din lume, având câteva și în limba română. Ele au fost prinse și în filme cinematografice, cari l-au făcut pe autor și mai cunoscut și cari au făcut din el pe unul dintre cei mai bogați scriitori din lume. Mai mult decât oriunde a fost iubit și prețuit în republicele latine ale Americii de Sud.

Într-o noapte de orgie postbelică, efectele bacanalei dansate pe ritm de charleston de copilandri între optsprezece și douăzeci și trei de ani, au început să apară.

Mii de sinucideri, de drame familiare, de dezastre rușinoase, fără să mai vorbim de desiluțiile intime, de zdrobirile secrete, de teribila maladie de nervi numită atât de sumar „le mal du siècle“, au dat o desmintire tragică unei veselii aparente și mincinoase.

Mamă uluită de tupeul infernal și voința exasperată a fiicei tale, părinte intimidat de fanfaronada și îndrăzneala teoriilor fiului tău, treziți-vă. Lumea nu s'a schimbat decât în mîntea rătăcită a odraslelor voastre. Și sufletul omenesc își ia o revanșă sângeroasă, atunci când e violentat și târît în noroi...

Dar cangrena e și mai profundă.

Mai zilele trecute, servitoarea mea, într'un moment de familiaritate respectuoasă și de stăinuire, mă întreabă:

— Coniță, uite ce s'a svonit pe la noi... oi că nu mai e Dumnezeu! Dvoastre ce credeți: este sau nu e? —

Până unde a mers putregaiul!

La ce profunzimi de crimă și scleratețe poate duce o asemenea idee în sufletul primitiv al mulțimii.

Cei ce au urechi de auzit...

Lucrezia Kar

Delir sectar

— Răsboiul dlui Cuza împotriva... Vaticanului —

În „Apărarea Națională“ din 22 Ian. c. d. A. C. Cuza scrie un prim iung și amuzant. Ingrijorat de soarta creștinismului, a catolicismului în deosebi, și a bisericii unite românești în special, dsa își pune problema, grea peste măsură: *cum se explică politica Vaticanului contra „antisemiților“?* Căci e lămurit — asta se înțelege de sine și de aceea d. Cuza nu-și mai pierde vremea cu precizări! — politica de acum a Romei este „o contradicție stranie, de natură să compromită viitorul bisericii creștine, a catolicismului!“

Ioganius cum este, d. Cuza a și găsit soluția. Cutreerând istoria, a dat de experiența cu „Ordinul Templierilor“, și și-a zis: *Politica Vaticanului se poate explica numai așa, că în posturile hotărâtoare ale Romei au ajuns „Jidanii“!*

Odată găsit acest principiu fenomenal, restul urmează de sine. Cu o logică irefragabilă d. antisemit conchide: *Politica Vaticanului o conduce cardinalul Gasparri; deci cardinalul Gasparri e jidan!* Dar e ai cu efect să-i reproducem vorbele proprii: „*Cardinalul Gasparri*, secretarul de stat actual al Vaticanului: jidan de origine, sau, cel puțin, înrudit cu Jidanii, în tot cazul, instrument al Jdanilor...“! (Da șmecher mai e în argumentație d. Cuza! Trebuie că e de origine antisemit, sau, cel puțin, înrudit cu antisemiții, în tot cazul ... profesor de logică!).

Nu uitați, că toată această genială deducție razimă numai pe istorie și, firește, pe mintea dlui Cuza. Are însă dsa și fapte doveditoare. „Buletinul de informații politice“ din Paris anunță retragerea cardinalului Gasparri și da ca urmaș al lui pe cardinalul *Ragonesi*. D. Cuza ar trebui să se bucure de înlăturarea „Jidanului“, care a condamnat „Acțiunea Franceză“ și a îndemnat pe cardinalii din Franța, Germania și Austria să ducă o hotărâtă luptă pentru programul — horribile dictu! — *democrației creștine*, „conform cu programul jidanului Marx“! Durere, nu se poate bucura. Buletinul mai spune, anume, că noul secretar va continua „cu o violență sporită“ politica înaintașului, dovedind prin aceasta, ca și prin numele ce-l poartă, în chip nelindoiș, că și el e jidan!

Iată deci dovedit „din fapte, precis: *Politica Vaticanului contra antisemiților, este condusă direct de „semiți“ și, firește, favorabilă Jdanilor!“*

Bravo, dle Cuza! Senzațional! Nimănu încă, pe întreg rotogolul pământului, nu i-a trznit prin cap această idee, atât de simplă, atât de genială! Ce măndre trebuie să fie oițele, cărora Dta le ești mare păstor!

Biserica noastră îți e foarte recunoscătoare. Fără avertismentele Dtale, de bun creștin, te trezești că ar fi ascultat de Roma, spre propria pierzare. Altfel, vorba Dtale: „Biserica românească nu va cădea în rătăcirea aceasta față de care o apără — pe deasupra tuturor „teologilor“ — *bunul simț românesc“!*

Acest bun simț românesc ne apără, de fapt, și pe noi, „teologii absoluți“, să cădem în rătăcirea de a discuta cu Dta și a te proclama „eretic“ din pricina „Thorei jdanilor“. Renunțăm la cuvânt. — Doar d. prof. T. Mălaiu dacă va avea ceva de spus!

RECLAMA

„este sufletul comerțului“

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. *Lazar Bordean* adm. parohial la Țichindeal, iar pe pâr. *Scevola Moldovan* adm. parohial la Lepindea.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. *Ioan Pocol*, preot în retragere — fostul paroh al Buzașului —, protopop onorar, iar pe pâr. *Ioan Ghișiu* administrator local la Șeredeu.

— Aflăm cu bucurie, că d. *Alexandru Filipciuc*, profesor de religie în Vișeu de sus, a fost promovat doctor în teologie la universitatea „Ioan Casimir“ din Lwow (Polonia).

O săptămână Brătescu-Voinești. În cinstea cunoscutului scriitor Brătescu-Voinești, care a împlinit 60 de ani, s'a aranjat din partea societății scriitorilor o „săptămână literară“, închinată activității lui binecuvântate. Este un început din cele mai fericite, care s'a nimerit să privească întâiu pe unul dintre cei mai iubiți și apreciați scriitori români. Autorul lui „Până Trăsnea Sfântul“, alui „Nicolăiță Minciună“ și a altor bucăți clasice, cari vor rămănea pentru totdeauna în literatura noastră și care a scris — dupăcum însuși o spune — „ca să aducă o mângâiere atâtor umiliți și obijduiți ai soartei“, a fost în adevăr vrednic de sărbătorirea ce i-s'a adus în toată țara.

Locale. Dumineca viitoare, a Fiului risipitor, va predica în catedrală pâr. *Ștefan Pop*, profesor la liceul de băieți.

— Din prilejul sărbătorii Trei-sfinți, patronii școlilor noastre din Blaj, s'a ținut *Lunia trecută obișnuita serbare școlară* a liceului nostru de băieți. După liturghia solemă, potificată de pâr. Augustin Caliani, directorul liceului, lumea s'a adunat în sala de gimnastică, unde a avut loc ședința festivă a cercului literar al elevilor. O bună disertație a președintelui cercului (C. Rusu), câteva declamări reușite în toate limbile cari se învață în liceu și mai multe puncte de cor și orhestră, conduse de profesorul H. Heltmann, au dat măsura pregătirilor frumoase de pe toate terenele a acestor elevi.

— Dumineca trecută s'a început *noua serie a conferențelor „Extensiunii universitare“ din Cluj*, cari se vor ținea în toate Duminecile din Februarie. Seria a deschis-o d. prof. Dr. Coriolan Petran, vorbind despre „Arta națională din Ardeal“, care dacă nu poate rivaliza, din motive ușor de înțeles, cu operele de artă ale conlocuitorilor de alt neam, are totuși destule monumente însemnate, cunoscute și în străinătate. — Măine va vorbi d. prof. Th. Capidan despre: *Macedo-Români*. Începutul la ora 5:30 d. m. Intrarea liberă.

O expoziție de artă românească la Viena. La 31 Ianuarie c. s'a inaugurat la Viena o foarte interesantă expoziție de artă casnică românească, organizată de dna *Valentina Focșa*. Ea este delegata „Asociației femeilor române pentru dezvoltarea artei naționale“, care lucrează sub înaltul patronaj al M. Sale Regina Maria. Presa vieneză aduce în dările ei de seamă elogii frumoase acestei manifestări de artă, care ne face cinste deosebită.

Congres internațional de statistică. Dela 28 Decembrie 1927, până la 6 Ianuarie c., s'a ținut la Cairo, un nou congres internațional de statistică, la care au fost reprezentate mai toate țările. Din partea României au fost acolo domnii: Colescu, fost director general al statisticii și Teodorescu, actualul director general al statisticii din ministerul de industrie — delegați la congres de consiliul superior statistic. Congresul a discutat pe larg chestiunile demografice, sociale și economice. La acest congres s'a refuzat viza delegaților sovietici,

cari participaseră la congresul anterior dela Roma. Viitorul congres se va ține la Varșovia.

† **Păr. Ioan Pop**, fost paroh în Tămășești (eparhia Gherlei), s'a stins la 3 Decembrie trecut în anul 72 al vieții și 47 al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

T. București. Ne bucurăm foarte mult, că interesul DV. pentru chestiile bisericești n'a fost mulțumit cu extrasul bogat al ultimei enciclice papale, pe care l-am dat Nr. 3 c. al „Unirii“. Ce n'am putut face noi, din lipsă de spațiu, va face mitropolia noastră. care a decis publicarea în întregime — firește în traducere românească — a acestui important document al vremii.

C. Lugoj. Credincioși atitudinii noastre politice consecvente, din care n'avem — acum mai puțin decât oricând — nici un motiv de a schimba o singură iotă, privim și noi cu mult interes în fața evenimentelor, cari nu-i exchis să ne aducă, de astăzi pe mâine, o schimbare spre bine. Cât privește »tăria« partidului dela putere o găsim minunat caracterizată în următoarele aprecieri publicate în numărul dela 1 Februarie c. al »Neamului românesc« al dlui N Iorga: »Situția politică nu e atât de trandafirică cum o socotesc guvernamentalii. Calculele și dorințele — dacă nu legitime, cel puțin explicabile — nu ajung să ascundă teribila dilemă a partidului liberal. Impus de autoritatea unui Rege mare, partidul liberal era puternic prin ce obișnuia să capteze pentru forțele-i materiale. Belșugul său, nu se impresiona nici pe departe, de mizeria altora. Dar ca și cum Coroana, cu prestigiul ei, nu ajungea să oxigeneze un organism de exploatare și dominație, un potentat din naștere, și din mândrie, făcea și mai brutal, exagera și mai profund, un dezechilibru politic revoltător totdeauna. Pivoturile s'au năruit. Șoarta a voit așa, aplicând legile-i teribile și imutabile. Partidul liberal a rămas în aer, fără legături cu pământul, și cu suferința tuturor. Ca un vehicul cu motorul în tândări, și lipsit de pilot, el merge în virtutea unei viteze, urmând aceeași lege imperioasă a firei: se va opri cu siguranță, și fără vre-o zăbavă...«

»Telegraful român«. Sibiu. Legiferarea noului regim al cultelor în sensul dorit de biserica ortodoxă înseamnă, nici mai mult nici mai puțin, decât a înhama statul la carul proselitismului neodihnit și deșanțat a celui care probabil nu va avea odihnă nici dincolo de groapă. A spune deci, cum o faceți DVoastră, că o legiferare în acest sens nu vine decât să confirme »protecțiunea cea deopotrivă« fixată în Constituția țării, este atât de ridicol, încât împotriva unei astfel de argumentări nu simțim, o spunem cu toată sinceritatea, nevoia unui singur cuvânt de... apărare.

Dr. R. Oradea. Fiți deplin liniștit. La noi se fac toate pregătirile, pentruca nimic să nu ne poată surprinde. Cât privește apoi discuția din coloanele acestui organ, credem că asupra amănunțelor nu putem trece până vom avea, în sfârșit, posibilitatea de a cunoaște textul autentic al noului proiect al dlui Lapedatu. Textul publicat în Nr. trecut — după d. Nae Ionescu — a fost tot textul vechiu, având doar o ușoară variație a unui pasagiu, care ne-a făcut să credem, că am avea în față textul cel nou.

B. Topa de Criș. Am primit suma trimisă. Achitat până la 30/VI 1927. Suma de Lei 28.25 am predat-o Bibliotecii seminariale.

D. Negrești. Am primit suma trimisă. De aici se trimite gazeta regulat. Numărul de Crăciun l-am trimis din nou.

S. Pricaz. Am primit 400 Lei. Din aceasta sumă, 200 Lei s'au contat în abonamentul tatălui D-Voastră.

S. Timișoara. Am primit abonamentul pe jumătatea primă a anului curent.

I. Petroșeni. Chităm primirea sumei de Lei 200. Achitat până la 31/XII 1928.

L. Alba-Iulia. Am primit abonamentul pe jumătatea întâie a anului curent.

G. Borozel. Abonamentul pe jumătatea primă a anului curent l-am primit.

Dr. M. Șimleul Silvaniei. Abonamentul pe anul curent l-am primit.

Dr. C. Făgăraș. Confirmăm primirea abonamentului pe anul 1928.

R. Mateiu. Suma trimisă am primit-o. Achitat până la 30/VI 1928.

B. Făgăraș. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

V. Aiud. Suma trimisă am primit-o. Achitat până la 30/VI 1928.

Dr. F. Aiud. Am primit suma de Lei 200, abonament pe 1928.

Oficiul parohial. Zăbran. Am primit abonamentul pe anul 1927.

P. Loana mare. Am primit Lei 200. Achitat până la 31/XII 1927.

B. Ioseni. Suma trimisă s'a contat în abonamentul anului 1928.

Dr. M. Mociu. Am primit abonamentul pe anul curent.

Dr. P. Zălau. Chităm primirea abonamentului pe 1928.

P. Saplai. Confirmăm primirea sumei de Lei 200.

M. Salsig. Am primit abonamentul pe 1927.

P. P. Iezniți, Cernăuți. Calendarul cerut s'a trimis.

S. Vișeu de sus. Am primit abonamentul pe 1928.

I. Baia mare. Abonamentul pe 1928 l-am primit.

Oficiul parohial român unit — Căpâlnea

Publicațiune

Oficiul parohial gr.-cat. din comuna Căpâlnea, județul Someș, publică licitație pentru edificarea unei noi biserici din cărămidă, pe ziua de 16 Februarie 1928 ora 10 a. m.

Prețul de strigare se va stabili la fața locului. *Reflecții sunt obligați a depune vadiu de 10 % în numerar, sau în hârtii de valoare.* Planul și devizele de cheltuieli se pot vedea zilnic la oficiul parohial.

Reflecții pot să-și prezinte și alte planuri.

Căpâlnea, la 27 Ianuarie 1928.

Ioan Mureșan

preot.

(440) 1-2.

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune ștofe.

Prapori de mătăsă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cadelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kgr. Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 30-?

GRATIS

Trimite catalogul despre **Vițe de vie altoite** care cuprind de prețurile

cele mai ieftine și sfaturile neresplătabile pentru fiecare viticultor. În interesul propriu al DV. nu procurați vițe de vie sau vițe altoite, până când nu cetați călăuză mea de viticultură.

Adresa I. SZÜCS pepinerie 25

22-? [160]

Diosig, jud. Bihor.

Se caută agenți pe lângă provizie mare.

Mașini de freerat

Tractoare

Motoare Diesel

Mașini de moară

Prețuri de fabrică originale — Condițiuni de plată favorabile
Soc. An. Română pentru comerțul de Mașini Agricole.

Telefon: 151.

CLUJ, str. Reg. Maria 45.

Telegrame: Locomobil.

(257) 6-?

Turnătorie de clopote și metal.

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de război, executate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și nu sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 45-52

NOVOTNY

TIMIȘOARA

Strada Lunei 4. Fondat în 1872.

Turnătoria de clopote cea mai mare din țară.

„UNIREA“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nici unui bun creștin.